

Dosarul nr. 3ra-1230/21

Prima instanță: Judecătoria Comrat – V. Hrapacov

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat – G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov

ÎNCHEIERE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev,

la acțiunea în contencios administrativ depusă de către Ivan Chiurcciu împotriva Consiliului sătesc Congaz, Direcției Generale de Dezvoltare Economică a UTA Găgăuziei, Inna Dușcova (succesorul în drepturi al Annei Tolmaciova (Cazacova), persoane terțe IP „Agenția Servicii Publice” și notarul public Irina Tarleva cu privire la anularea actelor administrative, recunoașterea nulității actului administrativ individual, excluderea înregistrării din registrul bunurilor imobile, anularea certificatului de moștenitor,

împotriva deciziei din 02 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins apelul declarat de către Ivan Chiurcciu împotriva hotărârii din 22 august 2020 a Judecătoriei Comrat,

constată:

La data de 15 august 2016 Ivan Chiurcciu a depus acțiune în instanța de judecată împotriva Consiliului sătesc Congaz, prin care a solicitat anularea pct. 3 din procesul-verbal nr. 6 din 27 iunie 1991, prin care s-a decis de a elibera ordinul de repartiție Annei Tolmaciova pentru apartamentul din blocul locativ din satul Congaz, XXXXX.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că blocul locativ de pe XXXXa fost construit de către colhozul „Rusia” în anul 1980.

Reclamantul era angajat al colhozului „Rusia”.

La data de 04 noiembrie 1980 la ședința cârmuirii colhozului „Rusia” a fost adoptată decizia nr. 20, prin care s-a acordat apartamentul nr. XXX din satul Congaz, XXXXX lui Ivan Chiurcciu, angajat în funcția de zootehnic principal al colhozului „Rusia”. Respectiv, apartamentul nr. XXX cu trei odăi i-a fost acordat pentru instalarea familiei sale, iar din 11 mai 1981 și până în prezent viza de domiciliu este

înregistrată în acest apartament. A mai indicat că nu i s-a eliberat ordin de repartitie pe apartamentul din speță, ori în anul 1980 nu se eliberau, deoarece blocul locativ aparținea colhozului.

Reclamantul a menționat că în anul 1989 împreună cu familia au trecut cu traiul în satul Congaz, XXXX în casa unei rude a soției sale.

În această perioadă s-au început procedurile de rehabilitare a cetățenilor deportați la finele anului 1940, secolul XX și reveniți ulterior în Republica Moldova. Astfel, familiei Telipiz i-a fost restituită casa din satul Congaz, XXXXX, în care locuia familia Annei Tolmaciova.

Reclamantul, în temeiul art. 83 din Codul cu privire la locuințe al RSS Moldovenești, care stabilește că chiriașul și membrii familiei, care locuiesc împreună cu dânsul, pot de comun acord, să permită, ca în încăperea de locuit, aflată în folosința lor, să locuiască temporar alți cetățeni (locatari temporari) fără a se încheia cu ei un contract de subînchiriere și fără a se percepe de la ei plata pentru folosirea încăperii, i-a permis familiei Tolmaciiov să locuiască în apartamentul nr. XXXcu trei odăi din satul Congaz, XXXXX.

Fără a fi informat, Consiliul sătesc Congaz prin decizia din 27 iunie 1991 a eliberat ordinul de repartitie pentru apartamentul nr. XXX din satul Congaz, XXXXX Annei Tolmaciova.

În conformitate cu art. 50 din Codul cu privire la locuințe al RSS Moldovenești în baza hotărârii cu privire la acordarea încăperii de locuit în casele fondului obștesc și de stat de locuințe comitetul executiv al Sovietului raional, orașenesc, raional din oraș, de orașel sătesc de deputați ai norodului eliberează cetățeanului ordinul de repartitie, care este unicul temei pentru instalare în încăperea de locuit repartizată.

Reclamantul a menționat că la data eliberării ordinului de repartitie a încăperii de locuit Annei Tolmaciova, Consiliul sătesc Congaz nu a adoptat o decizie, prin care să-l lipsească de bunul imobil acordat anterior. Ulterior, Consiliul sătesc Congaz a eliberat Annei Tolmaciova permisiunea la privatizarea bunului imobil, încălcând normele legale, neclarificând cine are dreptul la participarea privatizării apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXXX.

A indicat că fiind proprietar al bunului imobil, întreține apartamentul într-o stare bună, efectuând reparație și achitând serviciile comunale.

În anul 2016 a aflat că Anna Tolmaciova a decedat și că apartamentul a trecut în proprietatea succesorului acesteia Inna Dușcova. Consideră că a fost deposedat ilegal de apartamentul care i-a fost acordat ca specialist al colhozului „Rusia”.

Ivan Chiurcciu a specificat că la data de 15 iunie 2016 s-a adresat către Consiliul sătesc Congaz cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea ordinului de repartitie a încăperii de locuit eliberat pe numele Annei Tolmaciova în baza deciziei Consiliului sătesc a deputaților norodnici din satul Congaz din 1991, la care nu a primit răspuns.

La data de 22 noiembrie 2019 Ivan Chiurcciu a depus o cerere de mărire a cuantumului pretențiilor către Consiliul sătesc Congaz și Direcția Generală Economică a Găgăuziei, persoană terță IP „Agenția Servicii Publice”, prin care a

solicitat anularea deciziei Departamentului de privatizare a Găgăuziei nr. 10 din 26 noiembrie 2003 în parte, prin care s-a acordat în proprietate privată Annei Tolmaciova apartamentul nr. XXX din satul Congaz, XXXXX;

-recunoașterea nulă a contractului de predare-primire a apartamentului în proprietate privată din 26 decembrie 2003, încheiat între Agenția de privatizare teritorială Comrat și Anna Tolmaciova (Cazacova), cu stabilirea părților în situația anterioară:

-radierea din Registrul bunurilor imobile înscrierea nr. 160-i/04 din 14 ianuarie 2014 privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXXX cu nr. cadastral XXXXX. (f.d. 108-110, vol. I)

Ulterior, la 13 august 2018 Ivan Chiurcciu a suplinit pretențiile sale, solicitând anularea certificatului de moștenitor eliberat de notarul privat Irina Tarleva nr. 7195 din 16 decembrie 2016 în partea transmișterii în baza moștenirii în proprietate privată de la defuncta Anna Tolmaciova a apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXXX Innei Dușcova.

Prin încheierile din 21 februarie 2019 și 20 martie 2019 a Judecătoriei Comrat s-au atras în proces în calitate de coopârât Inna Dușcova (succesorul în drepturi al Annei Tolmaciova (Cazacova)) și persoană terță notarul public Irina Tarleva. (f.d. 190-verso, 197-198, vol. I)

Prin hotărârea din 22 august 2020 a Judecătoriei Comrat s-a respins acțiunea depusă de către Ivan Chiurcciu împotriva Consiliului sătesc Congaz, Direcției Generale de Dezvoltare Economică a UTA Găgăuziei, Inna Dușcova (succesorul în drepturi al Annei Tolmaciova (Cazacova), persoane terțe IP „Agenția Servicii Publice” și notarul public Irina Tarleva cu privire la anularea actelor administrative, recunoașterea nulității actului administrativ individual, excluderea înregistrării din registrul bunurilor imobile, anularea certificatului de moștenitor, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 70, 91, vol. II)

La data de 09 septembrie 2020 și la 12 aprilie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la articolul 232 din Codul administrativ, Ivan Chiurcciu și avocatul acestuia Dmitri Chiseev au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 22 august 2020 a Judecătoriei Comrat.

Prin decizia din 02 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a respins cererea de apel înaintată de către Ivan Chiurcciu și reprezentantul acestuia avocatul Dmitri Chiseev împotriva hotărârii din 22 august 2020 a Judecătoriei Comrat. (f.d. 177, 180-191, vol. II)

Instanța de apel cât și instanța de fond au reținut că, Ivan Chiurcciu nu a prezentat probe, prin care ar conforma că în conformitate cu art. 50 din Codul cu privire la locuințe al RSS Moldovenești Consiliul sătesc Congaz i-a eliberat ordin de repartiție a încăperii de locuit pentru apartamentul nr. XX din satul Congaz, XXXXX, raionul Comrat. Totodată, potrivit informației Arhivei raionale de stat or. Comrat nr. 375/1 din 16 mai 2016 în procesele-verbale ale ședințelor Consiliului sătesc Congaz pentru anul 1980 nu figurează informația despre acordarea lui Ivan Chiurcciu a ordinului de repartiție a încăperii de locuit. Însuși Ivan Chiurcciu a

confirmat că nici el și nici familia lui nu au locuit în apartamentul nr. XXX din satul Congaz, XXXXX din anul 1989.

Instanța de apel a reținut că unicul document de repartitie al încăperii de locuit din prezenta speță este ordinul de repartitie nr. 88 din 03 august 1992, prin care familiei defunctei Anna Tolmaciova (Cazacova) în baza deciziei nr. 6 din 27 iunie 1991 i s-a acordat apartamentul nr. XXX din casa nr. 12 de pe XXXXX, satul Congaz.

Reieșind din faptul că nu au fost stabilite careva drepturi a lui Ivan Chiurcciu asupra apartamentului nr. XXX, instanțele au ajuns la concluzia privind respingerea pretenției reclamantului de anulare a pct. 3 din procesul-verbal nr. 6 din 27 iunie 1991 a Consiliului sătesc Congaz privind eliberarea ordinului de repartitie Annei Tolmaciova (Cazacova) pentru apartamentul nr. XXX din satul Congaz, XXXXX.

Instanțele ierarhic inferioare au stabilit că, în scopul realizării dreptului la privatizarea apartamentului Anna Tolmaciova (Cazacova) a depus actele necesare la Direcția pentru privatizare și administrare de stat UTA Găgăuzia, fiind emisă decizia nr. 10 la data de 26 noiembrie 2003 privind acordarea în proprietate Annei Tolmaciova (Cazacova) a apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXX, cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată în temeiul art. 11, art. 12 din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324 din 10 martie 1993.

Respectiv, instanța de apel, cât și instanța de fond au respins și pretenția lui Ivan Chiurcciu privind radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii nr. 160-1/04 din 14 ianuarie 2014 privind dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXX cu nr. cadastral XXXX, care a fost efectuată în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 26 decembrie 2003.

Instanțele au mai stabilit că în urma decesului Annei Tolmaciova (Cazacova), patrimoniul acesteia, inclusiv apartamentul nr. XXX, a fost moștenit de fiica Inna Dușcova, iar notarul corect a eliberat succesorului certificat de moștenitor legal.

La data de 01 octombrie 2021 Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev, a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 02 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii din 22 august 2020 a Judecătoriei Comrat, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului reprezentantul recurentului a indicat că nu este de acord cu argumentul instanțelor ierarhic inferioare referitor la faptul că Ivan Chiurcciu nu deține ordin de repartitie a încăperii de locuit asupra apartamentului nr. XXX din satul Congaz, XXXX pentru a avea dreptul de a locui în acest bun imobil, ori Colhozul „Rusia” în anul 1980 la ședința Consiliului sătesc Congaz din 04 noiembrie 1980 a emis decizia de acordare lui Ivan Chiurcciu a dreptului de trai în apartamentul XXX într-un bloc cu 12 apartamente, fapt confirmat prin procesul-verbal nr. 20, însă în perioada dată nu se eliberau bonuri de repartitie pentru apartamente. În cazul de față, bunul imobil este proprietatea unui colhoz, respectiv organul suprem al colhozului a decis de a acorda dreptul de trai în apartamentul din prezenta speță.

Recurentul a criticat argumentul instanței de fond referitor la faptul că el nu s-a opus ca Anna Tolmaciova (Cazcova) să locuiască în apartamentul din prezenta speță, și, prin urmare să-i recunoască dreptul de proprietate asupra acestei locuințe, ori a permite unei persoane să locuiască în proprietatea sa nu înseamnă transferul drepturilor de proprietate către aceasta.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța constată că recurentul s-a încadrat în prevederile articolului 245 din Codul administrativ.

În conformitate cu articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 02 septembrie 2021.

Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev, a depus recurs motivat la data de 01 octombrie 2021, fiind respectat termenul instituit de legiuitor în art. 245 din Codul administrativ. (f.d. 203—207, vol. II)

La data de 23 noiembrie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului sătesc Congaz, Direcției Generale Economice Găgăuzia, Innei Dușcova, IP „Agenția Servicii Publice” și notarului public Irina Tarleva copia recursului declarat de către Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume, din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Ivan Chiurcciu, reprezentat de avocatul Dmitri Chiseev, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh